

Врховниот суд на Република Македонија врз основа на член 101 од Уставот на РМ, член 37 став 1 точка 1 од Законот за судови, член 59 став 2 и член 69 од Деловникот за работа на Врховниот суд на Република Македонија, на Општата седница одржана на ден 01.03.2012 година, го утврди следното:

НАЧЕЛНО ПРАВНО МИСЛЕЊЕ

Договорот за награда за адвокатски услуги склучен помеѓу адвокат- полномошник и странка, во делот со кој висината на наградата се определува во процентуален износ, а ќе биде пресметана по правосилното окончување на постапката, кога судот ќе донесе одлука за висината на надоместот – сумата ќе стане неспорна, Е НИШТОВЕН.

Образложение

Според член 449 од Законот за облигационите односи (“Службен весник на РМ” бр.18/01), ништовен е договорот со кој адвокат или некој друг налогопримач би купил спорно право чие остварување му е доверено, или би договорил за себе учество во поделбата на износот досуден на неговиот налогодавач.

Од оваа одредба, неспорно произлегува дека полномошникот адвокат, може со странката слободно да ја договори наградата, трошоците, начинот и средството на плаќање, за дадената правна помош (член 1 став 2 од АТ), меѓутоа истиот не може наградата да ја договори со неговото учество во поделбата на износот досуден на неговиот властодавец.

Договорот склучен спротивно на член 449 став 2 од ЗОО, помеѓу адвокат и странка, доведува до ништовност на договорот (повреда на пропис – *leges perfectae*), на која ништовност судот внимава по службена должност (член 101 став 1 од ЗОО), а на ваквата ништовност се применуваат одредбите од член 95 до 102 од ЗОО. Самата околност што со Тарифата за награда и надоместок на трошоците за работа на

адвокатите, адвокатот и странката слободно можат да ја договорат наградата, не значи дека договорот склучен спротивно на член 449 став 2 од ЗОО, може да се конвалидира (да се претвори ништовниот договор во

полноважен договор). Таквите договори не се само спротивни на закон, туку и на моралот и кодексот на адвокатската етика.

Како судската практика, така и правната теорија, ваквите договори склучени помеѓу адвокат и странка, спротивно на член 449 став 2 од ЗОО, ги смета за ништовни[1].

Меѓутоа, Врховниот суд на Република Македонија по предметот Рев.бр.780/09 отстапи од досегашната пракса на Основните судови, Апелационите судови и досегашната пракса на Врховниот суд на РМ во врска со примената на член 449 став 2 од ЗОО, кое беше причина да се расправа на Општа Седница за да не се создаде правна несигурност, обезбедување на единство во примената на Законот од страна на судовите и почитување на начелото на владеењето на правото, како една од темелните вредности на Уставот на РМ (член 8 став 1 точка 3).

Општата Седница, со мнозинство гласови го утврди ова начелно правно мислење.

На Општата Седница на Врховниот суд на Република Македонија беше изразено и спротивно мислење, дека членот 449 став 2 од ЗОО е остаток на некое друго време, кога поинаку биле регулирани општествено правните односи, дека оваа одредба случајно останала во делот на договорот за продажба од ЗОО. Ваквото мислење наоѓа основ во член 19 од Законот за адвокатура ("Службен весник на РМ" бр.59/02), според кој член, адвокатот има право на награда и надоместок на трошоците за извршената работа во вршењето на адвокатската дејност според Тарифата за награда и надоместок за трошоците за работа на адвокатите, како и член 1 став 2 од Тарифата за наградата и надоместокот на трошоците за извршената работа според Тарифата за наградата и надоместокот за трошоците за работа на адвокатите, кое мислење не беше прифатено од мнозинството членови на Општата Седница на Врховниот суд на Република Македонија.

ОПШТА СЕДНИЦА
НА ВРХОВНИОТ СУД НА
РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

[1] Пресуда на Врховниот суд на Република Македонија, Рев.бр.1433/98 од 07.02.2001 година, Пресуда на Основен суд Скопје II Скопје П.бр.5650/08 од 29.09.2009 година, потврдена со пресуда на Апелациониот суд Скопје ГЖ.бр.161/10 од 02.07.2010 година, пресуда на Основен суд Скопје I Скопје П.бр.796/06 од 22.02.2007 година, потврдена со пресуда на Апелациониот суд Скопје ГЖ.бр.2399/08 од 09.10.2008 година. Граѓанско право во теорија и пракса од 1962 д-р Борис Визнер, Коментарот на Законот за облигациони односи д-р Борис Визнер, страна 1542, Коментарот на Законот за облигациони односи на проф.д-р Борислав Т. Благојевиќ и проф.д-р.Врлета Круљ од 1980 година, страна 955 и др.

